

Elvedina Mehić

Profesor razredna nastave

JU OŠ „Izet Šabić“, Hotonj

PEDAGOŠKA UVJERENJA

Kontinuirana edukacija i samoedukacija imperativ je svakom nastavniku. Uspjeti motivisati djecu i zainteresovati za nastavnu jedinicu je zahtjevan i nimalo lagan posao. Upravo to je za mene izazov i sebi u svakodnevnom radu izdvajam pitanje – Kako motivisati djecu na rad i učenje? Nastavni proces je složen, gradiva je mnogo i brzo se prelazi sa jedne na drugu oblast. Uspjeti držati korak sa takvim tempom edukacije za djecu je veoma zahtjevno. Drugo pitanje koje sebi postavljam u radu je – Kako biti kreativna i zanimljiva? Djeca su veliki ljudi u malim tijelima i veoma brzo prepoznaju ako se radi nešto površno. Ono što učimo u toku studija su osnovna i temeljna znanja. Međutim, sigurna sam da to nije dovoljno da jedan učitelj uspije na visokom nivou obavljati svoj posao. Svi mi smo prošli mnogo godina učenja i rada i imamo svoj pogled na naše nastavnike i profesore. Mali je broj onih koje izuzetno cijenimo i kao ljude i kao edukatore. Zato je dobro zapitati se šta su to oni imali – koje kvalitete i osobine pa ih smatramo za izuzetne profesore. S druge strane, kao očit kontrast njima su oni nastavnici i profesori koji nisu uspjeli na nas ostaviti dobar utisak – niti su nas motivisali na rad, niti smo voljeli ići na njihove časove. Trebamo se zapitati zašto je to tako.

KRATAK OPIS PRAKSE

Realizacijom projekta na temu „Voda“ kod učenika se potiče motivacija, razvoj sposobnosti promatranja, uočavanja, upoređivanja, zaključivanja, kao i razvija sposobnost primjene stečenog znanja u svakodnevnom životu. Osim znanja koje učenici steknu iz jedne nastavne oblasti, vrlo je bitno povezivanje i razumijevanje gradiva iz više različitih oblasti. Kao uspjeh u ovom radu posebno se izdvaja kreativan rad u kom su djeca sa živim interesovanjem i radosno usvajala gradivo, rješavala probleme i jednostavno uživala u času. Primjena informacijsko –komunikacijske tehnologije u toku obrade teme unijela je dinamičnost i zabavu u radu.

OPIS PRAKSE

Za realizaciju projekta korišteni su razni mediji, sredstva rada, kao i metode rada. Projekat je realizovan u toku jedne sedmice kroz nastavne predmete: Moja okolina, Likovna kultura, Muzička kultura, Bosanski, hrvatski, srpski jezik i književnost. Učenici su imali priliku povezati znanja iz više predmeta kroz raznolike aktivnosti čime se postigla veća zainteresovanost i motiviranost na postizanje uspjeha. Teme koje su obrađivane su planirane Godišnjim programom rada, a sami projekat je također planiran Godišnjim programom rada škole. Projekat je realizivan u martu povodom 22. marta – Dana vode.

NASLOV

Voda

DETALJAN OPIS

POLAZIŠTA

Učenici u našoj školi su veoma nadareni i sa jakom željom za isticanje i podizanje svoje kreativnosti i sposobnosti. Lično smatram da svakom djetetu treba pružiti šansu da ispolji svoje talente i sposobnosti.

Potpuno uspješan nastavni čas za mene je onaj na kojem uspijem motivisati učenike na rad u toj mjeri da se u potpunosti unesu u datu nastavnu jedinicu, da probudim njihov interes. To je veoma lahko primjetiti na djeci koja bi rado da taj čas traje tri časa. Uspjeti prenijeti poruku učenicima na zanimljiv i originalan način je izvanredna stvar, i nakon mojih šesnaest godina radnog iskustva u nastavi znam da je moguće tako nešto i napraviti.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Cilj:

- podizanje kvaliteta odgoja i obrazovanja kroz dimenziju korištenja informacijske tehnologije,
- spoznati da je voda zajednička potreba i dobro,
- spoznati ulogu vode u svakodnevnom životu čovjeka,
- uočiti važnost vode za živa bića i uticaj zagađivača vode,
- razvijanje osjećaja prema prirodnim ljepotama, podsticanje da čuvaju i njeguju ono što smo naslijedili od naših predaka,
- razvijanje sposobnosti posmatranja radoznalosti, interesovanja i motivacije u sticanju znanja,
- stvoriti ugodnu i poticajnu radnu atmosferu uz međusobnu saradnju učenika i nastavnika,
- sposobnost pridržavanja osnovnih pravila rada na računaru i u grupi,
- razvijati pozitivno stajalište i ljubav prema školi,
- stjecati naviku korištenja računara u nastavi,
- uvažavanje i poštivanje mišljenja drugih kroz timski rad,
- poticati razvoj sposobnosti promatranja, uočavanja, upoređivanja, zaključivanja,
- razvijati sposobnost primjene stečenog znanja u svakodnevnom životu,
- razvijanje higijene i ljubavi prema ekologiji i čistoj i lijepoj okolini,

Ishodi:

Provedbom projekta stvorila se jasna slika o važnosti čiste vode i da je voda zajednička potreba i dobro svih živih bića.

Provedbom projekta stvorila se jasna slika i da primjenom računara u nastavi će se:

- poticati novi i bolji oblici učenja i poučavanja korištenjem savremene informacijske i komunikacijske tehnologije,
- poticati novi oblici predstavljanja postignuća u učenju i stvaralaštvu i kraće vrijeme učenja,
- unaprijediti postojeću odgojno-obrazovnu praksu,
- smanjiti ukupne troškove obrazovanja,
- povećati motivaciju učenika,
- pojednostaviti i ubrzati pristup podacima uz mogućnost brzog pretraživanja,
- omogućiti brzu i efikasna provjeru znanja kroz ponuđene zadatke,
- omogućiti preglednost rezultata testa i tačnih odgovora,
- omogućiti testiranja većeg broja učenika,
- obezbijediti kvalitetni edukativni programi za učenike za postizanje boljih postignuća.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

Aktivnosti su provedene na nekoliko časova. Na času Moje okoline kroz kviz, poslovicu ponovili smo naučeno o vodi (važnost za život živih bića i higijenu), o osobinama vode, agregatnom stanju, kruženju vode u prirodi. Učenici uz vodstvo učiteljice eksperimentima dokazuju naučeno o vodi:

1. grupa ispituje šta tone, a šta pluta

(u vodu stavljamo limeni čep – okrenut otvorom prema gore pluta, a okrenut otvorom prema dole tone, kamen tone, ...)

2. grupa (u prozirnu posudu sipamo vodu i voodootpornim flomasterom zabilježimo nivo vode. U vodu stavimo kocku leda u koju smo prethodno, prije zaleđavanja dodali crvene tinte. Kada kocku stavimo u vodu topljenje uočavamo pomoću crvene boje, a nivo vode se povećava),

3. grupa dokazuje da biljke uzimaju vodu (u dvije čaše smo obojili vodu – jednu u plavo, a drugu u crveno. Dršku jedne bijele ruže smo rasijekli na dva dijela i spustili dijelove drške u različite čaše. U obje čaše smo dodali još po jednu ružu. Nakon izvjesnog vremena, ruža iz čaše sa crvenom bojom je po krajevima počela primati crvenu boju, a ruža iz čaše sa plavom bojom, plavu boju. Ruža čije su polovine drške bile u obje čaše je postajala pola crvena, a pola plava. Dokazali smo da biljke uzimaju vodu),

4. grupa (u zdjelicu smo nasuli vodu, stavili svijeću i zapalili. Praznom flašom smo poklopili svijeću i voda se povukla unutar flaše).

Razgovaramo o riječi kultura, na šta asocira učenike.

Svaka grupa dobiva po jednu sliku. Zažmire minut i pokušaju sebe vidjeti na tom mjestu. Imaju zadatak da opišu to mjesto sa nekoliko rečenica. Upotrijebiti rečenice koje počinju sa Vidim ...; Ja bih da ...; Čim ... Učenici u vagone voza (simbolizuju da se prenose poruke) napravljene od hamer papira pišu ekološke poruke. – 2 grupe Druge dvije grupe pišu poruke sokom od limuna, koje čitamo uz pomoć svijeće.

(prilog 1: priprema za nastavni čas iz predmeta Moja okolina). Na času likovne kulture Pjevamo pjesmu „Kišobran za dvoje“. Pomoću pjesme dolazimo do teme – kišobran. Razgovaramo o kišobranu, kada se nosi (po kiši), odakle pada kiša (oblaci). Od

plastične kese pripremljen je oblak. Igrom bušimo rupice i pada kiša. Kroz slajdove uočavamo oblake, kišu, kišobrane. Učenici po grupama dobivaju zadatke:

1. grupa pravi kišobrane od papirnih tanjira i kolaž papira,
2. grupa pravi oblake od papira,
3. grupa od kolaž papira pravi padavine (kapljice kiše, pahulje) i lokvice,
4. grupa pravi kišobran od plastelina, čačkalica i vunice,
5. grupa ilustruje kišobrane.

Učenike napominjem da dobar rad u grupi zahtjeva:

- da svako sudjeluje i učini najbolje što može
- da se pokaže uvažavanje tuđeg mišljenja
- da se sluša i obrati pažnja na druge
- da se ljubazno ponaša u razgovoru
- da se rad počne i završi na vrijeme
- da se svako pridržava postavljenih pravila.

S djecom povedem razgovor o uspješnosti realizacije zadatka, tako što vođe grupa izlažu: ostvarenost zadatka i načine korištenja materijala. Izbjegavam subjektivna pitanja o ukusu („Koji ti se rad najviše sviđa?“), već razgovor navodim na objektivna analitička pitanja o izvršenosti zadatka. (prilog 2: priprema za nastavni čas iz predmeta Likovna kultura), (prilog 3: ppt). Na času Muzičke kulture igramo igru (dotakni nešto) – puštam pjesmu, kada se pjesma završi dajem zadatak svakoj grupi da nešto dotakne. Prvo igraju igru učenici 1. grupe, njihov zadatak je da dotaknu nešto crveno. Zatim igru igra druga grupa – dotakni nešto okruglo, treća grupa – dotakni nešto tvrdo i četvrta grupa – dotakni nešto drveno. Svaka grupa dijelovima tijela kao instrumentima dočarava jednu vrstu kiše (trljanje dlan o dlan, pucketanje prstima, tapšanje koljena). Radi povratne informacije o učeničkim osjećanjima na času, učenici određenim znakovima pokazuju kako im je bilo na času (dosadno – uhvate se za glavu, zanimljivo – dignu palac i loše - palac saviju u šaku). (prilog 3: priprema za nastavni čas iz predmeta Muzička kultura), (prilog 4: ppt). Na času Bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika i književnosti metodom oluja misli učenici nabrajaju šta sve teče. Nakon čitanja i analize pjesme učenici crtaju svoj dlan, zatim u prstima trebaju upisati:

1. grupa – glagole koji se spominju u pjesmi vezani za rijeku,
2. grupa – imenice kojima pjesnik kroz poeziju opisuje rijeku,
3. grupa - napisati imena nekih rijeka (imenice),
4. grupa – napisati šta rijeka radi u razdanje.

(prilog 6: priprema za nastavni čas iz predmeta Bosanski, hrvatski, srpski jezik i književnost) Radi povratne informacije o poučavanju na datu temu i utvrđivanja ostvarenja ciljeva i zadataka nastave, naučeno o vodi učenici su ponovili uz pomoć prezentacije preuzete sa www.razredna-nastava.net. Zatim su učenici dobili zadatke po grupama:

1. grupa na papirne kapljice kiše piše naučeno o vodi i kapljice lijepe na pripremljeni pano
2. grupa koristi Internet explorer, prave word dokument (slika ili tekst), koristeći puzzle maker (<https://www.jigsawplanet.com/?rc=createpuzzle>) prave puzzle koje članovi drugih grupa trebaju sastaviti
3. grupa crta umnu mapu na temu voda
4. grupa pravi pano na temu voda – životna zajednica.

Po završetku projekta svi učenici su u svojim grupama napisali svoj komentar ili mišljenje o provedenim aktivnostima. Pri tom je korištena metoda krug u krug (učenici u grupi pišu različitim bojicama. Jedan učenik napiše, doda drugu sa desne strane koji piše drugom bojom. On dodaje sljedećem dok svi učenici u grupi ne napišu svoj komentar). Učenicima je rečeno da napišu i ako ima se nešto nije svidjelo i žele izmijeniti, međutim takvih komentara nije bilo. Zatim su anketirani roditelji radi uporedbe tradicionalne nastave sa nastavom u kojoj su učenici aktivni, sami dolaze do rješenja i zaključaka uz upotrebu računara. (prilozi 7,8,9,10: dječiji radovi i komentari, anketa za roditelje i analiza ankete).

Odlazak u školu u prirodi, obilazak Travnika i rijeke Lašve iskoristili smo za ponavljanje da svaka rijeka, odnosno tekućica ima svoj izvor, korito, lijevu i desnu obalu i ušće. Obratili smo pažnju i na čistoću rijeke.

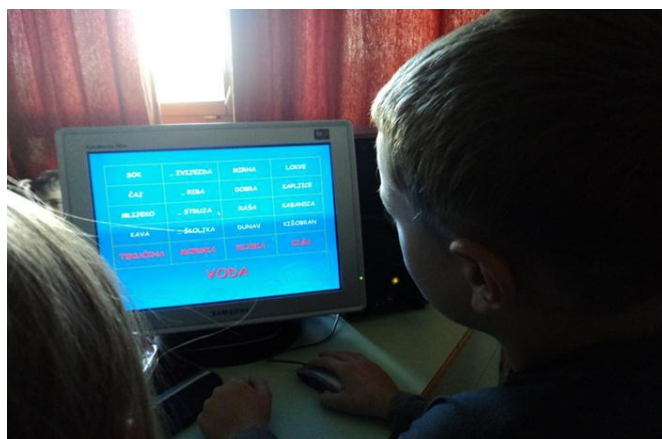
1. EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Osim znanja koje učenici steknu iz jedne nastavne oblasti, meni je vrlo bitno povezivanje i razumijevanje gradiva iz više različitih oblasti. Kao uspjeh u svom radu posebno izdvajam kreativan rad u kom djeca sa živim interesovanjem i radosno usvajaju gradivo, rješavaju probleme i jednostavno uživaju u času. To je za svakog nastavnika veliko zadovoljstvo. Primjetila sam da to gradivo mnogo bolje pamte i brže i lakše usvajaju materiju.

2. Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Zadatak savremenog vaspitno-obrazovnog procesa je i pronalaženje efikasnijih metoda i oblika rada u cilju poboljšanja kvaliteta nastave da bi naši učenici sutra postali dobri srednjoškolci, studenti, a prije svega zdrave ličnosti koje bi se kvalitetno uklopile u društvo u cjelini. Upotreba informacijskih tehnologija stvara preduslove za angažovanje većine čula u procesu sticanja novih znanja, razvija kreativnost učenika i obezbeđuje veću aktivnost učenika u nastavi i učenju, te omogućava učenje na očigledniji i dinamičniji način. Informatička pismenost, danas nezaobilazni segment u obrazovanju zasluhuje posebnu pažnju. Usmjeriti učenika na koristi interneta i samoedukaciju je također bitno. Raditi u kvalitetno opremljenoj učionici veoma povoljno utiče na učenike, ali i na nastavnike.

FOTOGRAFIJE IZ UČIONICE

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE